

KADÎM BİLGELİK

KADÎM BİLGELİK
İrfâna Giden Antik Yolun Hikâyeleri

Robert Wolff

Çeviren: Serkan Akpulat

AYNA YAYINEVİ: 39
İrfân Dizisi: 11
Sertifika Numarası: 14748

ISBN 978-975-8297-43-6
Birinci Basım: Ocak 2011, İstanbul

Kitâbm Özgün Adı:
Original Wisdom/Stories of an Ancient Way of Knowing
Kadım Bilgelik/İrfâna Giden Antik Yolun Hikâyeleri - Robert Wolff

İngilizceden Çeviren:
Serkan Akpulat

Copyright©Robert Wolff 2001
Kitâp, ilk olarak *Inner Traditions International* tarafından *Rochester, Vermont*'da
2001 yılında basılmıştır.
Inner Traditions ile yapılan sözleşmeye uygun olarak yayınlanmış olan
bu kitâbın Türkçe yayın hakkı *Akçalı Telif Hakları Ajansı* aracılığı ile alınmıştır.

©Bu kitâbın Türkçe yayın hakları *Ayna Yayınevi*'ne aittir. Yayınevimizden yazılı izin
alınmadan tamamen veya kısmen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez,
çoğaltılamaz ve yayınlanamaz.

Yayına Hazırlayan: Ahmet Y. Özbilen ve Serkan Akpulat
Dizgi ve Baskı Öncesi Hazırlık: Ayna Yayınevi
Kapak Tasarım: Murat Efe
Kapak ve İç Baskı: Kurtiş Matbaacılık Tel.: 0212 613 68 94

AYNA YAYINEVİ
Cağaloğlu Yokuşu No.: 40 Kat: 2 34112 Cağaloğlu, İstanbul
Tel.: 0212 513 80 19
www.aynayayinevi.com
ahmet@aynayayinevi.com

*Küçük oğullarıma,
bayâtımın çoğunu bu hikâyeleri yaşamak ile geçirdim,
ama siz hep kalbimdeydiniz...*

*Şüpheye ve kararsızlığa düştüğüm ânlarda
bana moral veren arkadaşlarıma,
benim için kötü niyetler besleyen insânlara,
zirâ onlar sâyesinde sabrı ve sükûneti öğrendim...*

*Suriname, Endonezya, Malezya, Filipinler ve Pasifik Adaları'ndaki
ve bana yeniden insân olmağı öğreten dünyanın her yerindeki
tüm dostlarıma...*

Yazarın Notu

Bu kitâpta anlatılanlar hayâl ürünü değildir. Yalnız, bu anlatılanlar benim ve zamânın süzgecinden geçirilmiştir.

Çoğu diyaloğun özgün dilinden çevirisi bana âittir. Amacım özgün olana biraz lezzet biraz da renk katmaktır.

İçindekiler

Önsöz	11
Giriş	15
Varsayımlar	21
Herhangi Bir Şey Çizmek	29
Bali ve Barong	33
Farklı Gerçekler	37
Ardıllık	47
Şifânın Boyutları	53
Halk	67
Gerçek Dünyâ, Gölgele Dünyâsı	75
Okumak ve Yazmak	91
Ormandaki Ağaçlar	95
Köleler	101
Mango Ağacı	105
Şaman	115
Yeniden İnsân Olmağı Öğrenmek	127
Mahremiyet ve Uzaklaşmak	151
Şu Yüz Adam Ne Yapıyor?	157
Birbirimizi Koruyoruz	163
Son Söz	169

Önsöz

Birçoğumuz okur-yazarlık oranının yüksek olduğu bir toplum ve kültür içinde, bir kişinin veyâ kuruluşun zenginliğine zenginlik katmak için uygun bir mevki bulup günlerimizi çalışarak harcamışın değişmez gerçek olduğu I. Dünyâ Ülkeleri'nde yetiştirildik. Zenginliğin ya da fakirliğin olmadığı farklı bir kültürün içinde daha doğal bir yaşam süren insanlar ile ilgili şeyler duyduğumuz veyâ okuduğumuzda onların ya mitolojik ya da gerçek iseler, gelişmiş bir medeniyete sâhip olmak için fazlasıyla bilgisiz olduklarını düşünmeğe yöneldik.

Teknik bakımdan daha az gelişmiş iseler de, yerli halkların her kesiminde, tıpkı bizim gibi sefâhat düşkünü, açgözlü ve yıkıcı oldukları, “Ekolojik Kızılderili” gibi kitâplar ile kanıtlanmak istenmiştir. Şüphesiz böyle olanlar var idi. Ama benzer şekildeki genel tanımların yanlışlığı olağan bir durumdur. Bu tip tanımlar, bütün Avrupalıları Romalı Çingeneleler veyâ Atilla Hunları'nın hikâyelerine indirgemekten farksızdır.

Bugünlerde Amerikalı ekoturistler için dünyânın uzak köşelerine gitmek, yerli şamanlar ile bir ya da iki hafta geçirmek, biraz ot çekip birkaç tâne halüsinasyon görmek, sonra hatırladıklarını şamanlara anlatmak moda hâline gelmiştir.

Klâsik mürîd-mürşit ilişkisinin en son hâli: “*Bana öde. Ben de sana bir kültürün, tapmışım, dînin gittiği yolu göstereyim*” olduğundan beri, kişisel gelişim için şamanizm, iş için şamanizm, zenginlik için şamanizm ve güç için şamanizm garip bir şekilde, oldukça tanıdık gelen bir zevk ile kendini gösterir.

Dil, kültürün içinde saklı olduğundan, yerli halkın dilini öğrenmeden doğru iletişim kurmak imkânsızdır. Ekoturistler, dillerimizi konuşmağı öğrenerek kültür bakımından yozlaşmış, yerliler ile ya da rehberler ile karşılaşırılar. İletişim, artan maddî hevesler, televizyon, şeker, alkol ve silâhlar yüzünden yozlaşmış yerlilerin dünyâ görüşleri değışmiştir. O hâlde neyin doğru olduğu nasıl bilinebilir?

Bu soru önemlidir. Çünkü insân ırkı târihinin geniş bir kısmı, yerli kabîle halkları olarak yaşamıştır ve bunların kökleri bizim Avrupalı, Afrikalı veyâ Kuzey Amerikalı atalarımıza uzanır. Oysa Avrupa'da hiç kimse eski usûlleri, gizli mekânları, taşların anlamlarını ve kutsal korulukları hatırlamaz. Bütün hepsi, başta Keltler olmak üzere, Romalılar, daha sonra da Katolik Kilisesi tarafından yerle bir edilmiştir. Bu büyük unutuş hâli, beş yüz yıllık bir süreç içinde gayretli misyonerler, ilk imparatorluk çöküşleri, ordular aracılığı ile şiddetli baskılar, hırsızlık ve ticârî kuruluşlar sâyesinde beş farklı kıtaya yayıldı.

Şimdi gelelim Robert Wolff'a ... Antropoloji eğitiminin yanı sıra psikoloji eğitimi de almış, ancak bir Malay aborjinin yüreğine ve rûhuna sâhip olmak için Malezya'nın gizemli orman insânları olan Sng'oilerin dilini öğrenmiştir. Bunlar hakkında pek de rağbet görmeyen hayâlî veyâ kurgusal kitâplar yazılmıştır. Ancak yerli halkın içine girmiş, onların dilini konuşmuş bir insân tarafından hiç kitâp yazılmamıştır.

Ama Robert Wolff yazdı.

Wolff, yerliler ile yaşadığı deneyimler sâyesinde, yeni bir gerçeğı, yeni bir irfân yöntemini keşfetmişti. Bu keşif, dinsel empirikler* tarafından sıklıkla bilimin yan dalları ile ilişkilendirilmiş olsa da, modern Amerikalı ve Avrupalılar bundan habersizdi.

Robert Wolff'un deneyiminin gerçekliğı ve derinliğı göz ardı edilemez. Bu kitâp okunurken, sizi kendine hayrân bırakacak ve insân oluşun gerçekten ne demek olduğuna ilişkin içinizi umut ile dolduracak.

---

* Religious empiricist, dinsel duyumcular, 'din'i, deneyim ve gözlem çerçevesinde ele alanlar.

Okuyun, düşleyin ve arkadaşlarınız ile paylaşın. Bu, tüm dünyânın duymak zorunda olduğu bir mesajdır.

Tom Hartmann
Montpeleir, Vermont.

Giriş

Bu eseri hazırlarken çocukluğuma geri dönüp düşünüyorum. Sumatra'da çok küçük bir kasabada büyüdüm. Anne, baba ve bir kız kardeşten oluşan küçük bir âilem var idi. Ama biz bir düzine insânın arasında yaşadık. Bunların âileleri de zengin ve rahat bir yaşam sürelim diye bize yardım ettiler. Bu insânları ikinci âilem saydım. Günün en sıcak zamânında, dinlenmek istediğimizde, gölgelikte oturuyorlarken, birbirlerine hikâyeler anlatıp dedikodu yapan o insânların arasına ben de katılırdım. Anlatılanlar benim de bildiğim masallardı. Bol bol tekrârlanışlarına rağmen şarşırtıcılıklarını hiç kaybetmezlerdi. Masallar bana, yıllar içinde dışarıdaki dünyânın nasıl olabileceğini anlatan derslere dönüşmüşlerdi. Üstünden çok yıllar geçse de, hâlâ Malay Dili'nin ritmini duyumsuyor, direklere ya da birbirlerine yaslanmış insânları gözümde canlandırabiliyorum. Hayâtın aceleye gelir yanı yoktu. Bunu farkında olmadan öğrendim. İnsânlar arasındaki ilişkilerin karmaşıklığını ve zorluğunu anladığım zamânı, buna rağmen topluluk hâlinde varlık sürdürüşlerinin üzerimde bıraktığı etkiyi hâlâ hatırlarım. Anlamdım ki, büyük farklara rağmen çevremizdeki hayvan ve bitkiler ile bağlantı kurulduğu gibi insânlar arasında da bağlantı kurulabilir.

Şimdi bir yetişkinim. Çocukken dinlediğim masallar geçmişte yaşadığım olayların içinde solup gitti. Benim hikâyelerim ise canlılıklarını nerede olursa olsun korudular.

Kısa süre önce bunlardan birkaçını yazdım ve bir kitâpta topladım. Bu kitâbı 1994'de yayınladım. Kitâp, pazarlanmadan okuyucularını kendiliğinden buldu. Şimdi kitâbın bu yeni versiyonu daha geniş bir okuyucu kitlesini kendiliğinden bulabilir.

İnsân türünün uzun târihi içinde hayâtımızı zorunlu olarak kapsayan bir dönem vardır. Dünyâ çapındaki, muazzam değişikliklerin dönemi... Dünyâ nüfûsunu ikiye katladık, II. Dünyâ Savaşı'ndan sonra, târihte gelmiş geçmiş en fazla petrol tüketimini yaptık, milyonlarca araba üretip milyonlarca kilometrelik yollar inşâ ettik ve bu durum da gezegenin görünüşü sonsuza kadar değişti. Durmadan yükselen bir dizi insânın ulaştığı kolaylıklar ve lüks imparatorluklar bundan elli yıl önce bile hayâl edilemezdi.

Yukarıdaki değişimlerin öncüsü olan Batılılar, bunları ilerlemek ve nâdiren sorgulanan varsayımlar olarak görürler.

Belki de anılarımda kalan daha şefkatli, daha ılımlı bir dünyâ görüşü yünden, ciddî şekilde neler kaybettiğimizin farkındayım. Bütünüyle insân elinden çıkmış, yapay, acele ile yaratılmış dünyâımızda, bu gezegenin yaratıkları olarak bize bırakılan mîrâsı fırlatıp attık. Kendimizi doğadan dışlayarak, aynı zamânda kendimizi yaşamın anlamı olan bilgelikten de uzaklaştırmış olduk.

Artık günümüzde çok uzak diyârları ziyâret etmek, hattâ oralarda yaşamak olağandışı bir durum değildir. Zâten ayın birkaçını dünyânın etrâfında ya tâtil ya da iş için seyâhat ederek geçirir olduk. Kısa süre önce de Fransızca diplomasi dili, İngilizce de dünyâ ticâretinin dili oldu. Turistler mükemmel kumsal bulmak için kuş uçmaz kervan geçmez adalara ya da ucuzluklarından dolayı yabancı şehirlere seyâhat edip duruyorlar.

Bu durum seyâhat etmeği kolaylaştırıyor gibi gözükse de, insânları kendi dünyâlarında tanımağı zorlaştırır.

Malezya'daki aborjin kabîlesi ile karşılaşabildiğimden dolayı kendimi kutsanmış hissediyorum. Daha ilkel olsalar da, bâzı yönlerden bana çocukluğumdaki insânları hatırlattılar. Onların birkaç bin yıl önceki hâlimiz olan insânların son kalıntıları olduğunu kolayca hayâl edebiliyorum.

Birkaç yıl boyunca, yaşadığımız Malezya'yı terk ettikten sonra, diğer aborjin halklarını tanımış gezginler ve bilim adamları tarafından bütün yazılanları bulabildiğim kadarı ile okumağa başladım. Daha çok okudukça daha çok fark ettim ki, Afrika'daki Çalı İnsânları (Bushmen) ve

Pigmeler, Kutuplardaki Eskimolar, Avustralya'daki Aborjinler ve tek tük kendini tecrîd etmiş kabîleler aynı kelimeler ile târif edilmişlerdir: Barışçıl, şiddete başvurmayan, sâkin. Yirminci yüzyıla kadar hayâtta kalmış tüm aborjin halkları kaynakların kıt olduğu bölgelerde yaşamışlardır: Sık ormanlar, susuz çöller, kar ile kaplı, buzlu arâzîlerde medeniyetten uzak, bir yalıtılmışlık içinde... Utangaçlardı, mal varlıkları çok azdı, göçebe idiler, toplumlarında özen ile hazırlanmış bir güçler hiyerarşisi yoktu. Gruplar arasında ortak bir özellik daha var idi. Bu, Kalahari Çölü'nün Çalı İnsânları hakkında yazan Laurens van der Post'tan alıntılanan bir sözcükle açıklanır, "Evcilleştirilememişlerdi."

Malezya'nın Sng'ouları ile ilgili beni bu kadar etkileyen durumun ne olduğunu merâk ettim. Kesinlikle onlara karşı, başka insânlara hissetmediğim bir tür yakınlık hissettim. Neşeleri, becerileri, son derece sâde hâlleri beni cezbe etti. Onlar ile birlikteyken çok sık olan eşzamânlılıklara (Senkronizasyon, J.G Jung'ın terimi) şaşırıp kaldım. Evden çıkmadan önce başıma neler geleceğini bilmezken, telefonu bile olmayan bu insânlar, onları ziyâret edeceğimi, nasıl olur da önceden bilebiliyorlardı? Birisi başka bir insânın ne düşündüğünü, neler hissettiğini, neler hayâl ettiğini nasıl bilebilirdi? Onlar ile Batılı ve Batılılaşmış toplumlarda nâdiren rastlanan koşulsuz sevginin tadını çıkardım. Şimdi anlıyorum ki, bulunmak istediklerinde onları bulabilirdim. Bana güvenmişlerdi.

Dünyâyı, öğretilerek anlamak yerine, onun gerçeğini doğrudan deneyimleyen, kendimi yeniden keşfedişimi sağlayan bu halka duyduğum sevgi, Sng'ouları gibi katıksız ve doğrudandır. Bu gerçeği içimde sakladığımı anladım. Biliyordum ki, dünyâ ve ben her zamân ayrılmaz bir bütündük, ama bastırılan irfânım kelimelerin ve teorilerin altına gömülmüştü. Dostlarım Sng'oular ve hikâyedeki diğer kişiler, bütünü parçası olmak gerçeğini geri kazanışım'a yardım ettiler.

* * *

Batılılar, farklı toplum düzeni türelerine, farklı insân şekillerine karşı hoşgörüsüzdüler. Farklı türde değerlerin olabildiğini kabûl edemiyoruz. Bütün insânlar bizim sâhip olduklarımızı ve değerli bulduklarımızı istemek durumundadır, fikrine saplanıp kalmışız. İnandığımız her şey kanıtlar ki, Batı medeniyeti insânlık başarısının doruk noktasıdır, en iyisidir, istikbâlidir.

Bilim kendinden çok emîn bir şekilde gerçeği öğrenişin diğer yollarını etkisiz bırakır. Örneğin bilimsel bir disiplin olan tıp, bütün diğer tedâvî yöntemlerini şarlatanlık olarak görüp hoşgörü ile karşılamaz. Hepsinin kökünün kazınıp yok edilmek gerekliliğini savunur.

Her zamân daha eski iyileştirmek yollarının da olduğunu biliyordum.

Yıllar boyunca işim gereği Güneydoğu Asya'nın ve Pasifik'in birçok bölgesine gittim. Şifâ yöntemlerini ve bitkisel ilâçları kaydedip toplamağı başardım. Çok geç olmadan, takıntılı bir düşünceyle zamân ile yarıştım. Çünkü kimse, artık kadîm gelenekleri hatırlamıyor olacaktı. Bu türden bütün bilgiler, başkalığa karşı duyduğumuz hoşgörüsüzlük yüzünden silinmiş benziyordu. Kaybın yerinin tâmir edilemez olduğuna inanıyorum ve bunun için son derece üzgünüm. Çabucak kimyâsal maddeler üretip, çevremizde var olan dünyâ zenginliklerinin kadîm bilgisini reddettik. Makineler icât ettik. Ama genlerimizde fazlası ile bulunan yeteneklerimizi ve güçlerimizi yok saydık.

Batılı bir dînin yardımı olmayışına rağmen, sömürgecilikten kurtulmuş, Pasifik'te bir ada olan Tonga'da bulunduğum zamâna kadar, üzerimde çok büyük bir kaybın verdiği ıztırâp var idi. Kaybettiklerimizin verdiği umutsuzluktan, becerikli bir şifâcı olarak nâm salmış yerli bir kadına söz ettim. Bahsettiğim onca bilgi ve bilgelik yerli kültürleri ısrarla yok etmek çabalarının yanı sıra yabâniliğimiz yüzünden de kayboldu. Kadın bunun hakkında uzun süre düşündü. Sonunda *"Evet, ne demek istediğini anlıyorum. Şifâcıları, onların yöntemlerini ve bitkileri fazlası ile kullandık. Çoğu yok olup gitti"* dedi. En az bir dakika boyunca tekrâr donup kaldı, sonra oturuşunu dikleştirdi ve gözümün içine baktı, sesi sertleşiyor ve daha keskin bir hâl alıyordu, parmağı ile işâret ederek *"Fakat"* dedi. *"Bütün hepsi kaybolmadı. Her zamân bilen insânlar bulunur. En çok ihtiyâcımız olduğunda, birisi kadîm bilgiyi hatırlayacak."*

Gülümseyerek arkasına yaslandı. Kafasını göstererek dedi ki: *"Anlıyorsun ya, gelenekler kaybolmuş olabilir, ama bilgi buradadır. Ona en çok ihtiyâcımız olduğu zamân bulalım diye içimizde saklı duracaktır."*

Kendine atıfta bulunduğunu anladım. Onun şifâ yeteneği ne Batılı bir eğitimden ne de geleneksel tedâvî öğretiminden geliyordu. Bu, onun içinden geliyordu.

Söylediğine kesinlikle inanıyorum. Bu *irfânı* deneyimledim. Etrâfımdaki bitkiler hakkında veriye ihtiyâcım olduğu zamânlarda, bu kendiliğinden aklıma gelirdi. İçgüdüsel olarak bilgi dediğimiz gerekli malûmâtın nerede bulunduğunu anlayabiliyordum.

Aynı beceri ve deneyim diğer alanlar için de geçerlidir. Antik kano yapım sanatı yok oldu, ama dört metre uzunluğundaki Boston adlı balina avı gemisinde yolcu olarak seyâhat ederken, etrâfta görülür bir alan olmadığında, geminin tayfaları yön bulmak için gece yıldızlara bakış; gün içinde de akıntılar ve bâzı Polenezyalılar'ın dediği gibi küçük rüzgârları izleyiş yöntemini kullanmağı akıl ettiler. Eski geleneklerden geriye tutarlı bir bilgi ve beceri sitemi kalmadığı doğrudur. Ancak insânlar her yerde atalarının yaptıklarını yeniden keşfedip yeniden yaratıyorlar.

Hawaii'de *kabuna* (râhip) tekrâr meydana çıktı. Birkaç yüzyıl önce misyonerler yok edebildikleri bütün putperestlik kalıntılarını yok ettiler. Ama her nasılsa geriye yeteri kadar kadim bilgi kaldı. Bir modern çağ kahunasını iyi tanıyordum. Kendisini bir *kabuna lapa'au*, şifâcı râhip olarak adlandırıyordu. O da bildiği her şeyin her zamân babadan oğula, öğretmenden öğrenciye düz bir çizgiden geçtiği gibi geçmediğini, daha ziyâde kendi irfânından—kendi içinden geldiğini onayladı. Diğerleri de aynısını söyledi.

Belki de, insân deneyiminin büyük yıkımına rağmen, kadim anlayış ve bilgelik kaybolmadı. Herhangi bir şekilde onlar hâlâ bizim parçamızdır. Bu anlayışlar bize ihtiyâcımız olduğunda geri dönebilir, geri döneceklerdir de.

* * *

Çocukken bana yakın ve içten olan insânları dinleyince, dünyâda birinin diğerinden daha iyi olduğu şeklindeki tek yönlü bir bakışa hiç kapılmadım. Hayâtımın yetişkinlik kısmına geri döndüğümde, farklı şekillerdeki kibirli davranışlarımızın büyük bir acıya ve sonunda geçen yıllar içinde neredeyse bütün yerli kültürlerin mahvına sebep olduğunu fark ettim.

Bâzı iş arkadaşlarım ile Pasifik'in küçük bir adasını ziyâret ettiğim zamân, bunu daha belirgin bir şekilde gördüm. O gün görevli olmadır

ğundan, yerel halktan birisine bana adayı gezdiresin diye ricâ ettim. Ona özellikle doğal ilâçlar ile ilgilendiğimi söyledim. Şüphe ile bakınca, ben de açıkça, diğer adalardan uzakta, küçük bir adada yaşayan halkın yaraları iyileştirmek için mutlaka yöntemler geliştirmek durumunda olduklarını düşündüğümü söyledim. Kesinlikle çocuk doğurtmağı biliyor olmak zorundaydılar. Hattâ belki de kırık bir kemiği düzeltmeğı de... *“Evet, bunu bilen bâzı insânlar var”* dedi.

Adanın etrâfında dolaştık. Beni, bitkileri bilen bir kadın ve ebe olan iki kız kardeş ile tanıştırdı. Çok çeşitli deniz yosunlarını, ilâç olarak kullanmağı bilen bir adam ile ve başka tedâvî becerilerine sâhip birçok insân ile karşılaştık. Bolca not aldım. Gerçi kısa süre sonra önlerinde not tutuşumdan mutlu olmadıklarını keşfettim. Bu yüzden rehberim ve ben ziyaretler esnâsında başka bir yerde, bir kayanın üzerine oturarak, not almağı sürdürdüm. Öğleden sonra arkadaşlarımı Havai’ye, beni de havaalanına götürecek botun beklediğı yere geri döndük. Ada’nın limanı ya da çok fazla kumsal olmadığı için tekneye yerel kanolar ile taşındık. Ben sonuncu kanoda idim. El yapımı kanoyu suya sokarken, rehberim bir hediye ile çıka geldi. Bana teşekkür etmek istemiş. Nefes nefese *“Değerli bir şeylere sâhip olduğumuzu söyleyen ilk beyâz adamsınız”* dedi.

Sözleri üzerimde unutulmaz bir etki bıraktı. Söylediklerinin doğru olduğunu düşündüm. Diğer beyâz adamlar adayı ziyâret etmiş olabilirlerdi, ama hiçbiri onların yaşamlarını, eğitimlerini, inançlarını, bilgilerini merâk etmek zahmetine girmemişlerdi. Çünkü her ne olursa olsun yerli halkın tanınmağı değer olmadığına o kadar inanmışlardı ki...

Bu kitâpta yaşadığım hikâyeler doğrudur.

Birçok insândan öğrendiğim değeri ve bilgeliğı onurlandırmak için, bunları bütün dünyâ ile paylaşıyorum.